

U M O W A

dotycząca zlikwidowania sprawy zakładników polskich w Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republice Sowie-
tów

---000---

Polskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża w Rzeczypospolitej Polskiej i Rosyjskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża w Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republice Sowie-
tów, przejęte uczu-
ciami humanitarnymi, których są wyrazicielami, uzyskały odnośne pełnomocnictwa od swoich Rządów do ostatecznego, niewymagające-
go ratyfikacji zlikwidowania sprawy zakładników polskich w Ro-
syjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republice Sowie-
tów, jak również do złożenia uroczystego oświadczenia o zupełnym niesto-
sowaniu na przyszłość, na podstawie wzajemności, systemu brania
zakładników.

Pełnomocnictwa należyte odnośnych Rządów wydane zostały :
a/ Polskiemu Towarzystwu Czerwonego Krzyża przez Ministerstwo
Wojny i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Rządu Rzeczypospolitej
Polskiej dnia 3 września 1919 roku i b/ Rosyjskiemu Towarzystwu
Czerwonego Krzyża przez Komisarjat Ludowy do Spraw Zagraniczy-
nych Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Sowie-
tów dnia 7 października 1919 roku Nr. : II/856 i Radę Komisarzy
Ludowych tejże Republiki dnia 22 października 1919 roku N. : a
II1704.

Otrzymane od swych Rządów mandaty powyższe przelane zostały
w całej pełni : a/ przez Polskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża
na zasadzie substytucji z dnia 6 października 1919 roku N. : 4752
na delegację tegoż Towarzystwa Czerwonego Krzyża w następującym
składzie : Michała Stanisława Kossakowskiego, jako prezesa Dele-
gacji, Edwarda Zaleskiego, jako jego zastępcę i członków Delegacji :
Helene Bispingową, dr. Wacława Gawłowskiego, Marjana Strumiłkę, Leo-
na Trzeciaka i Ludwika Uniechowskiego i b/ przez Rosyjskie Towarzyst-
wo Czerwonego Krzyża, na zasadzie substytucji z dnia 7 październi-
ka 1919 roku N. : I6I6 na pełnomocnego Przedstawiciela tegoż Towa-
rzystwa Czerwonego Krzyża, Juljana Marchlewskiego, który jednocześnie
otrzymał upoważnienie Rady Komisarzy Ludowych Rosyjskiej Socjalistyc-
znej Federacyjnej Republiki Sowie-
tów z dnia 22 października 1919 r.

N. : a II704 do ostatecznego, niewymagającego ratyfikacji, zdecydowania spraw wyżej wyszczególnionych.

Powyżsi przedstawiciele Towarzystw Czerwonego Krzyża, wymienieni powyżej, wymienili między sobą wyszczególnione pełnomocnictwa, które zobopólnie uznane zostały za wystawione w należytej i właściwej formie, zawarli umowę co do następujących postanowień ostatecznych, niewymagających ratyfikacji :

§ 1. Rząd Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Sowieckiej uwalnia niezwłocznie wszystkich obywateli Rzeczypospolitej Polskiej i ziem, zajętych przez wojsko polskie i wogóle wszystkich Polaków, zarejestrowanych, lub wywiezionych w charakterze zakładników i znajdujących się na terenie Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Sowieckiej bądź to w więzieniach, punktach przewencyjnych, fortecach, lub obozach koncentracyjnych, względnie pozostających na wolności.

§ 2. Z chwilą wejścia w życie tej umowy, Rząd Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Sowieckiej natychmiast wstrzymuje wykonanie nałożonych w drodze dyscyplinarnej kar na osoby, które stosownie do artykułu pierwszego umowy niniejszej, winny być uwolnionymi.

§ 3. Rząd Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Sowieckiej zobowiązuje się zorganizować niezwłocznie odtransportowanie i wywiezienie wszystkich wyżej wymienionych zakładników wraz z ich rodzinami i rzeczywistą służbą domową do linii demarkacyjnej, ustalając warunkowo miejsce przekroczenia linii demarkacyjnej w punkcie przecięcia tejże linii przez tor kolejowy Kalinkowicze-Luniniec, o ile odnośne dowództwa wojskowe nie ustalą innego miejsca przekroczenia linii demarkacyjnej przez osoby, powracające do kraju na zasadzie umowy niniejszej. Służba domowa korzysta z prawa wyjazdu w tym tylko wypadku, gdy jest pochodzenia polskiego, lub posiada obywatelstwo Rzeczypospolitej Polskiej, względnie ziem, zajętych przez wojsko polskie.

§ 4. Spisy wszystkich zakładników przedstawione zostają przez Delegacje Rosyjskiego i Polskiego Towarzystw Czerwonego Krzyża, po czym zostaje wspólnie ułożona lista zakładników. Z dobrodziejstwa umowy niniejszej korzystają również zakładnicy, którzy ewentualnie nie zostaliby objęci listą powyższą.

§ 5. Przewóz musi być uskuteczniomym, w miarę możliwości, pociągami

mi sanitarnymi, ewentualnie zaś pociągami bezwarunkowo ogrzewanymi. Transport codzienny nie może przekraczać pięciuset ludzi. Transporty powinny być wysyłane z miejsca wyjazdu po uprzednim sprawdzeniu lekarskim stanu zdrowia odjeżdżających, przyczem chorych zakaźnych należy wyłączyć i wysłać następnie dopiero po zupełnym wyzdrowieniu.

§ 6. Po obydwu stronach linii demarkacyjnej przy wyżej określonym punkcie, gdzie odbywać się będzie przekraczanie linii ~~XXXX~~ demarkacyjnej przez wymienione w artykule pierwszym i trzecim osoby, powinny być urządzony na koszt odnośnego Rządu baraki i punkty sanitarno-żywnościowe.

§ 7. Zorganizowanie przejazdu wyżej wymienionych osób na terytorjum Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Sowiećów uskuteczniione zostanie przez Rosyjskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża, przyczem Rząd Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Sowiećów zapewnia osobom powyższym bezpłatny przejazd, bezpłatny przewóz bagażu, bezpłatne żywienie w drodze i bezpłatną należytą pomoc sanitarno-lekarską. We wskazanym miejscu linii demarkacyjnej wyżej wymienione osoby przekazane zostaną przez delegata Rosyjskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża delegatowi Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża.

§ 8. Osobom wyżej wymienionym będzie dozwolone wywiezienie ruchomości, znajdujących się w ich posiadaniu, w ilości piętnastu pudów na osobę, o ile ruchomości te nie stanowią przedmiotów, których wywóz, według praw obowiązujących w Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republice Sowiećów, jest wzbroniony. Również będzie im dozwolone wywiezienie posiadanych znaków pieniężnych do sumy dwudziestu tysięcy rubli na osobę.

§ 9. Delegacja Rosyjskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża zawiadania niezwłocznie przez radio-depeszę i przez umyślnego kurjera Rząd Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Sowiećów o treści umowy niniejszej i wzywa go do natychmiastowego oswobodzenia wszystkich zakładników i bezzwłocznego przystąpienia do wykonania umowy.

§ 10. W dniu 28 i 29 października 1919 roku zostały podpisane przez Delegację Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża i pełnomocnego Przedstawiciela Rosyjskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża akty uroczystego oświadczenia o zupełnym niestosowaniu na przyszłość, na podstawie wzajemności, systemu brania zakładników, które to akty do

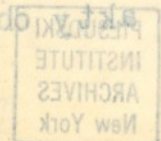
wiązuja odnośnie Rządy od dnia 30 października 1919 roku.

§ II. Umowa niniejsza zestawiona została z tekstami w językach polskim i rosyjskim w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz zatrzymuje Delegacja Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża, a drugi pełnomocny Przedstawiciel Rosyjskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża. W razie wątpliwości przy interpretacji umowy niniejszej, zestawionej w językach polskim i rosyjskim, tekst polski uważany jest za miarodajny ze względu na to, że wobec dokładnej znajomości języka polskiego przedstawicieli obu Delegacji, tekst ten wyraża najdokładniej wolę stron obu.

§ 12. Umowa niniejsza, jako ostateczna i niewymagająca ratyfikacji, wchodzi w życie z chwilą jej podpisania.

Na dowód czego przedstawiciele Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża i Rosyjskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża ~~zawarli~~ ~~zawarli~~ układ ten podpisali i pieczęciami swymi zaopatrzyli: Stacja Mikaszewicze, dnia drugiego listopada tysiąc dziewięćset dziewiętnastego roku.

Stacja Mikaszewicze



M. J. Wojsk.
Departament II.

Adpis. depeny

32-a

T

Laurek Prezydent Ministrow

Warsawa.

Luniniec 6731 godz. 9³⁰

Dnia 2 listopada podpisana umowa przez delegacje Gen. Berumego Kreyza umowa, obowiazujaca jednoscennie nad Ros. Socjaln. Fed. Republiki Sowieckiej o wzajemnym zwolnieniu myslkich obywateli niecyfrowolitej i ziem rajstych przez wojska polskie i angole myslkich polakow zarje-
stromanych lub wywiezionych, i charakterne rektachnikow i znajdujacych sie na terenie Ros. Rep. Sowieckow bade to i wsiemidach, punktach przewozowych, fortecach lub ob-
sach koncentracyjnych wzgladnie, pmslaj-
cych na wzbron i o odstranymowanie ich wraz z rodzinami i stuzba demow do linii demarkacyjnych. Kaizdy powracajacy ma prawo przewiezienia do 15tu pudow bagazu, 20tu syngi rubli. Inepard, pmslaj bagazu wysie nie ponme samolotowa na terenie Rosji bezpratawie. Jednoczesnie podpisane rozda-
nie wzajemnym nadu umysle osiadajacych o niestowaniu na przyntni systemu brama i aktaolus km. Delegacja przyjezdy.

obce nie do perstaktacji a wyrażenie
pewności cywilnych.

Delegacja Polskiego Tow. Ciern. Kuzia
elichat-Hauistaw Kossakowski.

La zgodności odpisu

S. K. Polakiewicz

W. K. Kapitan, bez teki

Depens wystawio e gor. 3^e do
Prezydenta Ministrow.